

Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 12 februari 2026

Weerbaarheid

Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer I. Tekir
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Notulist:	mevrouw J.M. Kiep-de Jongh
Raadsleden/ fractieassistenten:	
Stadsbelang:	de heer D. van Veen
Democraten Gorinchem:	de heer A. Koçak
PvdA:	de heer F. de Munnik
VVD:	de heer E. van Ekelen
ChristenUnie/SGP:	---
Gorcum Actief:	de heer D. Lokerse
D66:	de heer T. van der Meijden
	mevrouw W. Boeter
CDA:	mevrouw J. van Oversteeg
SP:	de heer A. van Houwelingen
Portefeuillehouder:	mevrouw R. Melissant-Briene
Ambtelijke ondersteuning:	de heer S. de Ruiten, mevrouw M. de Beer
Gasten:	de heer A. van de Craats en de heer Linck Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Weerbaarheid

Het thema weerbaarheid is een thema dat ruim een jaar op zowel de landelijke, regionale als de lokale agenda staat. Het is tevens een thema waar we als gemeente diverse acties voor moeten uitvoeren. Het doel van deze sessie is om enerzijds de raadsleden te informeren over de stand van zaken. Anderzijds gaan we in gesprek met de raadsleden om ideeën op te halen.

Portefeuillehouder Melissant geeft aan dat weerbaarheid een belangrijk onderwerp is. Recent is ook over weerbaarheid gesproken in de raadsvergadering. De afdrank was dat de raad het belangrijk vindt om volop in te zetten op lokale netwerken (communities). Landelijk, regionaal en lokaal wordt dit thema geadresseerd vanuit verschillende disciplines. Gorinchem kiest voor een lerende aanpak, dingen die elders ontwikkeld zijn kunnen gebruikt worden, maar het moet wel passen bij de Gorinchemse gemeenschap. Binnenkort gaat mevrouw De Beer aan de slag als lokale projectleider voor Gorinchem, Hardinxveld en Molenlanden.

De heer Van de Craats bedankt voor de gelegenheid om vanuit de Veiligheidsregio te mogen vertellen over weerbaarheidsaanpak in samenwerking met landelijke, regionale partijen en gemeenten in de Regio. Hij schets de aanleiding (sheet 2). Zaken als stroomstoringen en overstromingen zorgen voor een uitdaging. Beroepsmensen en vrijwilligers van de Veiligheidsorganisatie trainen en oefenen dagelijks om crisissen het hoofd te kunnen bieden. Het Veiligheidsberaad en de VNG hebben gezamenlijk gecommuniceerd over de landelijke weerbaarheidsopgave. Weerbaarheid is een containerbegrip. VNG heeft een handreiking uitgebracht die duidelijk maakt waarvoor men bij de gemeente, de

Veiligheidsregio en het Rijk terecht kan. Finland wordt vaak als goed voorbeeld genoemd. De landelijke campagne Denk Vooruit is bedoeld om aandacht op weerbaarheid te vestigen. Voor de doorvertaling naar de Regio is maatwerk nodig om aan te kunnen sluiten bij het unieke karakter van iedere gemeente. Met organisaties wordt in gesprek gegaan over de voortgang van bedrijfsprocessen. Bijvoorbeeld hoelang kan de drinkwatervoorziening gegarandeerd worden. De crisisorganisatie staat klaar om op te treden en daarbij wordt oog gehouden op hoelang doorgegaan kan worden. Er zijn onvoldoende brandweerlieden en politiemensen en daarom moet nagedacht worden over gemeenschappen die aangesproken zouden kunnen worden. Bijvoorbeeld de voetbalvereniging die een steentje bijdraagt in een crisissituatie. Eigen continuïteit eerst voordat je een ander kunt helpen (sheet 5). Dit kan over allerlei zaken gaan: riolering, noodstroomvoorzieningen, uitgifte van paspoorten, ophalen van vuilnis, lijkbezorging. Aangeraden wordt te analyseren wat het precies betekent om iets overeind te houden.

De communicatie moet overeind blijven als bestaande verbindingen uitvallen (sheet 6). Weten mensen waar zij zich moeten melden, weten partijen wat zij van elkaar kunnen verwachten en wat vooral ook niet? Defensie vervoert groot materiaal naar het Oosten over wegen, spoorwegen en waterwegen. Het tijdsbestek daarvan moet duidelijk zijn zodat mensen zich kunnen voorbereiden. Het AB gaat hier binnenkort met Defensie over in gesprek. Binnen elke gemeente zijn veel communities, bijvoorbeeld de buurtvereniging, de boekenclub, de tennisvereniging, de ondernemersvereniging, kerkgenootschappen (sheet 7). Hoe mooi zou het zijn als deze gemeenschappen voor weerbaarheid ingezet kunnen worden en wat is er nodig om zo'n rol te kunnen spelen? De Voedselbank inzetten bij de distributie van noodpakketten. Met zorgaanbieders in gesprek gaan over de stroomvoorziening voor mensen die afhankelijk zijn van beademing. De wethouder Economie heeft al contacten met ondernemers. Bij een ramp of crisis wordt vaak spontaan hulp aangeboden, maar daarvoor moet wel iets georganiseerd worden zodat mensen ook een goede bijdrage kunnen leveren. Aansluiten bij de partners in het Sociaal Domein. Letten op continuïteit in de bedrijfsvoering. De lokale crisisorganisatie op orde. Er wordt nader ingegaan op noodsteunpunten (sheet 10). Hiervoor wordt een aantal pilots gedraaid zodat teruggekoppeld kan worden aan het Rijk wat er structureel nodig is om noodsteunpunten in te richten.

De heer Van der Meijden vraagt hoe maatwerk geleverd kan worden en hoe dit in beleid vervat kan worden in relatie tot het aanstaande IVP. Hij informeert voorts of er een beeld is van het huidige weerbaarheidsniveau zodat gericht ingezet kan worden op zaken die nog ontbreken.

De heer Van de Craats antwoordt dat met bewoners is getraind op het scenario stroomstoring. In de Regio is uitgevraagd of mensen een noodpakket hebben en weten welke partijen zij kunnen benaderen. Gemeente en politie kennen hun inwoners het best.

Portefeuillehouder Melissant vult aan dat dit onderwerp uiteindelijk wordt opgenomen in het IVP en daarvoor wordt een aantal stappen doorlopen. De stand van zaken wordt regelmatig teruggekoppeld. De kaders worden op nationaal en regionaal niveau bepaald. Eenduidigheid op begrippen, zaken regelen binnen gemeenten, aansluiting zoeken lokaal. Het Rijk kan niet bepalen waar de noodsteunpunten komen. Als alles uitvalt, moet in elke wijk bekend zijn waar het noodsteunpunt is. Een aantal wijken is kwetsbaar en daarom moet met verschillen rekening gehouden worden.

De heer Van Houwelingen herinnert aan het hoogwater in 1995. Bewoners van Laag Dalem waren tevreden over de manier waarop hierover gecommuniceerd werd. Hij vraagt of er zaken gebruikt kunnen worden vanuit deze ervaring.

Portefeuillehouder Melissant bedankt voor deze tip.

De heer De Pagter merkt op dat dit onderwerp lokaal meer aandacht mag krijgen, maar hierbij moet wel gekeken worden naar de eigen verantwoordelijkheid en niet stressen als

over noodpakketten of noodsituaties wordt gecommuniceerd. Een noodpakket kan over langere tijd samengesteld worden met bijvoorbeeld jaarlijks een moment waarop het pakket wordt gecontroleerd. In Finland is sprake van acute dreiging en daar is dit stap voor stap ingeburgerd. Als er iets gebeurt moet voorkomen worden dat ieder voor zich gaat. Hij is blij dat aangegeven wordt dat bekend moet zijn welke mensen extra hulp nodig hebben.

Portefeuillehouder Melissant reageert dat vanuit bekendheid met de netwerken en mensen in de wijk zaken worden georganiseerd. VNG roept op terughoudend te zijn met het verstrekken van noodpakketten aan mensen die weinig te besteden hebben omdat de ervaring leert dat deze eerder al opgebruikt worden. Met de Voedselbank kunnen afspraken gemaakt worden over het aanleggen van een noodvoorraad voor deze doelgroep. En ook niet iedereen hoeft zelf een noodradio te hebben.

De heer Koçak wijst op de eigen continuïteit en vertrouwt erop dat de Veiligheidsregio de basis op orde heeft. Communicatie is de sleutel tot succes (welke afspraken, welke concrete maatregelen, hoe wordt er gecommuniceerd met inwoners). Hij informeert wat er gebeurt als de incidentgelden op zijn en of de raad ook middelen beschikbaar stelt. Hij is blij dat er concrete maatregelen getroffen worden die ingebed worden en stelt voor dit jaarlijks te evalueren zodat er bijgestuurd kan worden.

De heer Van de Craats reageert dat het goed is om alert te zijn op de eigen continuïteit en daar is communicatie helpend bij. De gemeente heeft allerlei contacten met instellingen, bedrijven en inwoners. Het is goed om daar de vraag te stellen heeft u weleens nagedacht over als begin van een gesprek waardoor een schat aan informatie loskomt. Er is incidenteel geld om met de pilots te oefenen. In het AB is afgesproken om vanuit deze ervaringen terug te koppelen naar het Ministerie wat nodig is om zaken structureel goed in te richten.

De heer Van der Meijden begrijpt dat voor de financiën deels naar het Rijk gekeken wordt. De gemeente geeft in elke zienswijze aan de Veiligheidsregio aan dat zij geld dat overblijft terug wil ontvangen. Hij hoort graag van de portefeuillehouder of de Veiligheidsregio voldoende gefinancierd is gezien het verhoogde dreigingsrisico.

Portefeuillehouder Melissant antwoordt dat vanmorgen in het DB van de Veiligheidsregio de conceptbegroting voor 2027 grofmazig is besproken. Voor extra taken wordt het Rijk via het Veiligheidsberaad om extra middelen gevraagd. Als dit niets oplevert moet duidelijk worden wat de raad over heeft voor weerbaarheid.

De heer Roeland vraagt of ook wordt gedacht aan heroprichting van de Bescherming Bevolking (BB). Hij mist de ziekenhuizen in de opsomming.

De heer Van de Craats antwoordt dat er geen concrete plannen zijn om de BB terug te brengen, maar wel om te kijken naar de ervaringen wat wel werkte en wat niet. Ook in de zorgketen wordt nagedacht over wat als. Alle grote ziekenhuizen en zorginstellingen hebben een businesscontinuïteitsplan. De GHOR (Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen) heeft draaiboeken hoe de keten functioneert met huisartsenposten, ziekenhuizen en opschaling van zorg in een crisissituatie. Voor militaire dreiging wordt gebruik gemaakt van draaiboeken voor bijvoorbeeld de opvang van een grote stroom gewonden.

De heer Lokerse wijst op het in kaart brengen van zendamateurs in de Regio en vraagt voorts of er plannen zijn om de software voor IT infrastructuur te vervangen door systemen met minder afhankelijkheid van andere partijen.

De heer Van de Craats bevestigt dat er contact is met zendamateurs. Voorts denkt het Rijk na over de effecten van cyber en minder afhankelijk worden van big tech. In bedrijfsprocessen wordt gekeken naar het beheersen van cyberberrisico's.

De heer Van Ekelen vraagt of voor de vorm van communicatie rekening wordt gehouden met de doelgroep.

De heer Van de Craats antwoordt dat de omgeving moet weten waar de noodsteunpunten zijn en waarvoor men daar terecht kan. De lokale projectleider sluit zo veel mogelijk aan bij bestaande contacten (kinderdagverblijven, scholen, bedrijven) zodat in de juiste taal wordt aangesloten bij de doelgroep.

Portefeuillehouder Melissant vult aan dat weerbaarheid van ons allemaal is. Bij elk afzonderlijk onderwerp is de betreffende wethouder betrokken.

De heer De Munnik informeert of de urgentie voor maatschappelijke weerbaarheid breed gedeeld wordt door de burgers. Eén van de vragen aan de raad is of over dit onderwerp wordt gesproken in de achterban. Soms wordt communicatie vanuit de overheid gezien als paniekzaaij.

De heer Van de Craats antwoordt dat een grote groep weerbaarheid wel op het netvlies heeft en vaak iets doet voor een noodpakket, maar er zijn ook groepen die denken dit gaat ons niet overkomen. Het Rijk probeert hier aandacht voor te vragen via spotjes. Het is belangrijk om het gesprek aan te gaan of iemand voorbereid is. Bijvoorbeeld is binnen het gezin besproken wat doen wij als wij elkaar niet meer kunnen bereiken.

Mevrouw Hamann merkt op dat het lastig is om in te schatten wat er op je af kan komen (wateroverlast, een cyberaanval, een drone uit Rusland) en dus waar je op voorbereid moet zijn. Inwoners van Berlijn zullen ook zo gedacht hebben voordat daar een langdurige stroomstoring optrad of inwoners van Zuid Spanje toen de rivier overstroomde. Zij vraagt of de Veiligheidsregio bekend is met de Burgerreserve.

De heer Van de Craats reageert dat van incidenten heel veel geleerd kan worden. Mensen organiseren veel dingen met elkaar in dergelijke gevallen, maar lopen daarbij soms tegen grenzen aan. De Burgerreserve komt steeds meer terug in het gedachtegoed. Af en toe met elkaar oefenen wat ga je doen als is een goede tip.

De heer Koçak geeft aan dat zijn motie heel goed aansluit bij de presentatie en wenst iedereen heel veel succes.

De voorzitter concludeert dat het onderwerp leeft in de raad. Wellicht dat de campagne Denk Vooruit betrokken kan worden bij de aanstaande verkiezingscampagnes. Dit thema komt in de komende tijd regelmatig terug binnen de beleidscyclus en het IVP. Hij wenst de nieuwe projectleider veel succes met de job.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen:

Er zijn geen toezeggingen gedaan.